

NULGÕST

Täna on kultuuriprogrammi taotlusvooru tähtaeg

Kultuuriministeeriumi teatel läheb Setumaa riikliku kultuuriprogrammi sügisese taotlusvoorus jagamisele 187 856 krooni, ühte projekti toetatakse maksimaalselt 15 000 krooniga.

Setumaa programmist on käesoleval aastal toetatud näiteks mängufilmi „Taarka“ tegemist, XV Seto Kuningriigi päeva korraldamist, erinevate seto muuseumide tegevust ja trükiste väljaandmist. Setumaa Valdade Liidu kaudu on toetusi saanud ka teisel poolt kontrolljoont elavad setud. Programmi esimeses voorus eraldati toetusi nelja miljoni krooni ulatuses.

Programm on loodud setude kultuurilise ja keelelise eripära säilitamiseks ning Setumaa kui elukeskkonna väärtustamiseks. Tänavu toimub toetuste eraldamine Setumaa programmist viimast korda kahe vooriga. Alates järgmisest aastast on üks taotlusvoor, kuna enamasti alguses esitatavatest taotlustest katavad tegelikult terve aasta. (setomaa.ee)

Algas Setumaa meene konkurs

MTÜ Seto Käsitöö Kogoo koostöös MTÜ-ga Setumaa Turism kutsuvad kõiki osalema Setumaa meene konkursil, mille eesmärgiks on luua seto rahvuslikel traditsioonidel põhinevaid meeneid, mis sobiksid kingiks või oleksid mälestuseks Setomaast. Konkursi tähtaeg on 20. oktoober.

Üks autor võib konkursile esitada mitu tööd, töö ei tohi olla varem esitletud ega avaldatud, eelistatud on naturaalsed materjalid (linane, vill, nahk, puit, kivi jms), soovitatav on töö siduda paikkondliku eripäraga (legendi, muistendi, mälestise jms). Töö hindamisel arvestab komisjon ideed ja teostust ning tootmisvalmidust.

Konkursi teemaks on «Setumaa inimene». Konkursil eristatakse kahte vanuseklassi: õpilased (1. - 9. klass) ja täiskasvanud.

Tööd tuleb Seto Käsitöö Kogole hiljemalt 20. oktoobriks 2008 – selle kuupäeva jooksul peavad tööd kohal olema.

Tööl tuleb lisada märgusõna (kinnitada töö külge), vanuseklass, eseme lugu (idee, materjal, teostus jne.) ning märgusõnaga kinnine ümbrik, milles on autori nimi, telefon, aadress, e-post.

Konkursi parimaid töid eksponeeritakse ja võitjad kuulutatakse välja Setumaa Käsitööettevõtlusfoorumil 27. oktoobril 2008.a. Obinitsas. (setomaa.ee)

Värskas randus allveelaev

XV Seto Kuningriik läks korda, iseloomustas kuningriigi korralduskomisjon oma kätetööd. Millega ilmselt ongi raske mitte nõustuda. Kõik need 15 aastat. Asjadest, mis eriti õnnestusid või silma torkasid, tegi ülevaate IGOR TARO.

Juba Värskasse sissesõidul oli selge, et kuningriigialamate hulk ei jää sugugi alla eelmisele aastale ning senistele kõige rahvarohkematele sündmustele, mis Setomaal kunagi aset leidnud. Üleüldise autostumise ajastul on liiklusehaldus nüüdseks küll pea igasse valda ja alevisse jõudmas. Vahest on selle põhjuseks asjaolu, et Setumaa külaadesse viibki heal juhul vaid üks hästi sõidetav tee? Juba Karisilla ristas moodustasid Väskasse suundunud neljarattalised ühtse liikluse, mis vallakeskuses muutus pikaks tardunud autodejoruks. «Piiriületuskohas» sibanud viisamüüjad jõudsid vaevu raha vastu võtta ning parklapääsmeid välja jagada. Nii kiire oli.

Hobustransport

Vaid alevipiiril hobuvankrisse end sättinud sootska saatjaskond ei tundnud hilinemise pärast muret – enneaegset varsti oligi sootska kõigist seisvatest autodest rahulikult mööda saanud. Loodussõbralikult ning

Tähtsate külaliste rivi oli üliesinduslik: valitsusliikmete ja riigikogulaste kõrval Eesti õigeusu kiriku metropoliit Stefanos

taastuenergeetilise mõtlemise seisukohalt igati kaasaegselt.

Läinudaastane Kuningriigipäik looduskaunil Meremäel mäel seadis tavapärased staadionid-lauluväljakud küllaltki ebavõrdsesse seisu. Millisel neist oleks vastu panna sama väärt hurmav vaade tervele Setomaale? Ilmselt mitte ühelgi, kuid sellest hoolimata ei pidanud selleaastase Kuningriigi külalastajad sugugi pettuma. Platsi sisseaade oli täis põnevaid avastusmomente – olgu selleks tavapärase seto käsitöölaad, siin-seal nurgas käiv või dukatsumine kargajate ja jõumeeste vahel või varemetsesse paigutatud fotonäitus. Küllap tundsid paljud päeva jooksul nalga tundnud külalised ka selle üle heameelt, et lava taga spetsiaalne toitlustusala oli sisseaetud. Eriti sümpaatse mulje jättis seto-kraami eraldamine muust «poola-» ja turukaubast, mis õnnestus diskreetselt tahaplaa-

UUS TEGIJA: esmakordselt jõudsid Seto sõjaväe sekka allveelaevnikud Mikitamäe vallast. 3 x foto Igor Taro

nele tõsta. Eks neidki on igale laadale tarvis.

Veel üks nähtus, millest ühki rahvasündmus üle ega ümber ei saa, on kõiksugu olulised tegelased. Tähtsate külaliste rivi oli üliesinduslik: valitsusliikmete ja riigikogulaste kõrval näiteks Eesti õigeusu kiriku pea, metropoliit Stefanos, kes Setumaa üritustest on alati lugu pidanud. Tervitussõnad ütles kultuuriminister Laine Jänes, kelle vastutusalasale jääb sündmust rahastav Setumaa Kultuuriprogramm. Silmatorkavas punases kleidis rahvastikuminister

Urve Palo sai üle pika aja omakandi rahvaga jutule. Abikaasaga rahvarõivastes peaminister Andrus Ansip sulandus käsitöölise sekka.

Mõni poliitik ei pidanud siiski paljaks ronida koguni Seto sõjaväeparaadi sekka. Ja et asi ikka silmatorkavam oleks, tuli ka erkkollased jalgratturi vestid selga tõmmata. Et jumala eest koloriitsete Põltsamaa setode ja haanjameeste sekka oma keskpärasel halluses mitte ära kaduda. Aga kõik märgid näitavad, et kohalikud valimised, mis alles aasta pärast, lähenevad hirmsa hooga ning mõni ei pea paljaks seto reega täiel rinnal hoogu võtta. Millega tulevad need inimesed lagedale järgmisel Seto Kuningriigil? Kas näeme sõjaväeparaadil sammumas terveid fraktsioone või hakkame ka sootskat valima parteilise kuuluvuse järgi? Kõlab kohutavalt, eks ju? Viimane aeg kohalikel mõttetarkadel end kokku võtta, et Seto Kuningriik ei muutuks tõepoolest «parlamentariseks vabariigiks», nagu Setumaa lehe kolumnist Pino Jüri eelmises lehenumbri ähvardas.

THE REBIMINE: võistlustel jätkus pinget nii palgivedajatele kui näputöömeistritele.

VÄRSKED MEISTRID: esiplaanil olev Ilme Haavalo on kuningriigi esimene naljategija.

Ajaloo seisukohalt üsna tühine seik – kes seda pisikest eurotsirkust kirju hiiglasliku Mikitamäelt kohale veerenud Poloda Höödo allveelaeva kõrval enam mäletab? Mõne aja pärast küllap mitte keegi.

Õiged setod

Paraadi eredaimateks esi-nejateks olid siiski õiged setod

– vahvad meistrid, päälõikajad, titekasvatjad, supikeetjad, tsiklimehed- ja naised. Kõik need, kel oli midagi tõelist ja käegakatsutavat näidata.

Palju põnevust pakkus kõikide kuningriigi osavõtjate ja alamate silme all ning osavõtul toimunud uue kuninga asemiku valimine. Kandidaate oli kaks: Tallinna seto Lembit Lennuk ja

Värskaseto Silver Hüdsi. Uueks sootskaks sai Silver Hüdsi, tema toetajate ravis seisis 675 inimest. Samas ei jäänud ka Lembit Lennuki rivi valitud sootska omale kuigi palju alla.

Pidustused kestsid igal juhul veel hilisõhtuni ning küllap oli ka uuel sootskal küllalt põhjust XV Seto Kuningriigi õnnestumise pärast heameelt tunda. ■